

Oponentský posudek na:

„Bc. Kristýna Jarošová: *Náboženská edukace mládeže v Církvi bratrské. Diplomová práce.* Praha: Univerzita Karlova, Husitská teologická fakulta, 2020, 93 s.

Vedoucí práce: PhDr. ThDr. Noemi Bravená, Th.D., Ph.D.

Oponent: Prof. ThDr. Ján Liguš, Ph.D., UK HTF, Pacovská 350/4, Praha 4

0. Úvodem:

Mé hodnocení bude obsahovat čtyři hlavní oblasti. První se bude vztahovat k volbě zpracovaného tématu, druhá část se zaměří k aktuálnímu zpracování vytyčené problematiky, třetí představí edukaci mládeže v Církvi bratrské a v čtvrté části uvedu své osobní připomínky k diplomce a posléze závěrečné otázky a doporučení k obhajobě. Magisterská práce bakalářky Jarošové obsahuje se všemi formálními náležitostmi 12 kapitol v celkovém počtu 93 s., formátu A4. Všechny části práce se vztahují k edukaci mládeže jednak v selektovaných křesťanských církvích: katolické, evangelické, v církvi ČČSH, jednak v Církvi bratrské.

1. Volba tématu zdůvodnění aktuálního postupu při jeho zpracování

Bakalářka Jarošová zdůvodňuje volbu svého tématu „1. Aktuálností problematiky,“ protože Církev bratrská uskutečňuje edukaci mládeže po dlouhá léta, ale „oblast této práce s mládeží v CB nebyla zatím prozkoumána“ i proto, že „neexistuje žádný teoretický text, který by činnost práce CB s mládeží reflektoval“ s výjimkou elektronických dokumentů (s. 11). Celkový obsah textu práce studentka rozděluje na dvě části: „teoretickou,“ která reflektuje odborně obsah teologicko-biblických pojmů „souvisejících s daným tématem“ a „praktickou část,“ která dává nahlédnout do organizačních postupů edukačních procesů jak v uvedených křesťanských církvích, tak také Církvi bratrské (s.10). In puncto konstatují, že existují archivní dokumenty Rady Církve bratrské, v kterých jsou zaznamenány obsahy i postupy v práci s mládeží i před rokem 1989 i po něm, ale archiv Rady Církve bratrské (dále jen RCB!) nebyl přístupný z důvodu pandemie Covid-19. Z tohoto důvodu se studentka Jarošová zaměřuje k elektronickým zdrojům, které doplňuje osobním rozhovorem také elektronicky s předsedou Rady Církve bratrské (dále jen RCB) Davidem Novákem (s. 61-73, také s. 89-91).

2. Stručný obsah kapitol 2-6

Název druhé kapitoly je: „2. Církev bratrská“ (s.12-19), v které studentka znázorňuje její stručný historický vývoj od 19st., až po současnost, kdy původní Svobodná reformovaná církev (1888) změnila svůj název po vzniku samostatné Československé republiky na Jednotu českobratrskou (1920), tím vyjadřovala také svou návaznost na českou reformaci i starou Jednotu bratrskou (J. Hus. J. A. Komenský a další). Díky misijní a evangelizační činnosti se jejími příslušníky stali občasné, české, slovenské, polské i maďarské národnosti celostátní konference rozhodla přejmenovat Jednota českobratrskou na Církev bratrská (1966-1967), aby tím vyjádřila svou vnitřní spirituální jednotu se všemi národnostními příslušníky v Kristu a i tím chtěla také vyjádřit duchovní jednotu v Kristu napříč národnostní příslušností. Nejvyšším výkonným církevním orgánem je Rada Církve bratrské, její model je „kongregačně presbyterní, a jednotlivé lokální sbory jsou samostatné lokální jednotky křesťanského společenství,“ které organizačně spravují jednotlivá staršovstva v čele s ordinovaným kazatelem. Všechna lokální společenství se řídí závaznými dokumenty: „Ústavou, Řádem, Bohoslužební agendou, Vyznáním víry, Duchovními zásadami,“ a

Lausannským závazkem,“ který byl sepsán v roce 1974 a přijatý Mezinárodním kongresem pro světovou evangelizaci, je to závazný dokument, kterým se řídí všechny evangelikální církve. Příslušníkem této církve se stává každý, kdo osobně uvěří, činí pokání, přijme křest ,tím se připojuje také k lokálnímu společenství Církve bratrské ,zaváže se žít poslušným životem v následování Krista v rodině, v sborovém společenství a ve společnosti. V církevním společenství se zvěstuje Boží slovo, vysluhují svátosti, věřící se tu povzbuzují sdílením vzájemných zkušeností s Božím spásným jednáním v Kristu a podle možností se zúčastňují kontinuálního biblického vzdělávání (viz s. 12-19).

Obsahy kapitol 3.-6. Se explicitně nezaměřují k edukaci mládeže v Církvi bratrské, nýbrž k službě mladým v církvích katolické, evangelické a v CČSH. V této souvislosti bakalářka Jarošová odborně explikuje pojmy: „Katechetika, Katecheze, Náboženská socializace, náboženská pedagogika , náboženská edukace a religionistika,“ včetně „posvěcení a učenictví“ (s. 20-27). V této části se teoreticky odborně opírá o teologické publikace katolické, evangelické a CČSH církvi (L. Muchová, J. Balík, J. Kubíková, R. Horský, Tomáš Butta a publikaci HTF).

V další kapitole nazvané „4. Mládež“ autorka charakterizuje současnou společnost, různé přístupy k mládeži i z pohledu vývojové psychologie, sociologický přístup, seberealizace a filosofie postmoderny (s. 28-38).

„5.Náboženské edukace mládeže v prostředí církve,“ přibližuje katechezi v Starém , v Novém zákoně, ve středověku, v české a světové reformaci (J.Hus. Luther, J.A.Komenský a definuje také cíle náboženské edukace v jejich pojetí a těmi jsou: „bezpodmínečná důvěra k Bohu“, „odvaha svobodně utvářet svůj život“, „trpělivost v oblasti duchovního zrání „, „dialog“, „schopnost vyjádřit radost i bolest“ etc.; v páté kapitole studentka se zaměřuje i na stěžejní kvalitu pracovníků s mládeží , ke které mimo jiné patří „profesní připravenost, duchovní vyspělost, zodpovědnost, rozhodnost, optimismus, cílevědomost“ a mnohé jiné (s. 39-58).- **V šesté kapitole** se studentka zaměřuje k „metodologii zpracování následujících kapitol,“ kde používá analytickou metodu a vymezuje své osobní otázky ve spojení s náboženskou edukací mládeže v Církvi bratrské (s.58-59).

3. Edukace mládeže v Církvi bratrské

V kapitolách 7-12 se bakalářka Jarošová opírá vesměs o dokumenty na www, a ty částečně doplňuje osobní elektronický dialog s předsedou Rady CB Davidem Novákem . V 7.kapitole zdůrazňuje, že je to Odbor mládeže, který organizuje a uskutečňuje veškerou práci s mládeží v uvedené církvi a „je součástí struktury Církve bratrské , je vázán základními církevními dokumenty a spolupracuje s lokálními sbory“ a za svou činnost „je zodpovědný vedení Církve bratrské“ . V čele uvedeného odboru jsou tři pracovníci, kteří pečují o edukaci mládeže v Česku, na Moravě a ve Slezsku; vedoucí představují „skupinu lidí, které spojuje touha " poznávat, jak mládež přichází ke Kristu a duchovně roste. Všechny zdroje pro vedoucí mládeže CB jsou uvedeny na stránkách OM CB a jejich součástí jsou i Heidelberský a Karafiátův katechismus. Další součástí vzdělávání vedoucích mládeže je internetová platforma (8.2 Leader Xpress blog, s. 62), 8.3.Blog Davida Nováka a americké biblické projekty (8.4.The Bible project) a mnohé jiné, které studentka uvádí anglickými názvy bez českých významů .

Kromě výše uvedených činností OM CB také organizuje „prázdninové pobyty pro vedoucí pracovníky s mládeží,“ na kterých přednáší kazatelé o různých tématech , součástí

toho jsou programy v malých skupinkách, modlitební ztišení, workshopy a odpolední odpočinek se spojuje i se sportovními činnostmi. S edukací mládeže v CB souvisí také Celorepublikové sjezdy a jejich součástí jsou i přednášky s biblickým, apologetickým misijním, etickým a prakticko-teologickým zaměřením. Programy jsou dobrovolné a mládežníci si mohou vybrat sami (s.63-66). Tady se dostávám k:

4. Osobním poznámkám k této diplomce a závěrečné doporučení

V Úvodu práce chybí použitá metodika zpracování tématu, o které se studentka zmiňuje až v kapitole č. „6 „Metodologie,“ kde se zmiňuje o analytickou metodě, zatím co její práce používá explikační, aplikační i deduktivní metodu. V seznamu použité literatury chybí u uvedených prostudovaných publikací ISBN a počet stran (s. 84-86), to by mohla přinést k obhajobě. Dále si dovoluji poznamenat i to, že americká odborná pojmenování organizací, které pracují s OM CB jako jsou: „Young Life“, „Fusion a Fusion Camp“, „Exit Tour“, „Short-Term mission trips“ a další studentka mohla uvést česky v Seznamu zkratk anebo na určitých stránkách v závorkách (s. 68-71 a 73).

Po formální stránce oponovaná diplomová práce studentky Bc. Jarošové obsahuje všechny předepsané součásti (obě Anotace (českou, anglickou), Klíčová slova, Abstrakt, Poznámkový aparát etc).. Závěrem lze konstatovat, že mnou hodnocená diplomová práce o edukaci mládeže jak v jiných selektovaných křesťanských církvích včetně CČSH, tak také v Církvi bratrské, obsahuje přehledně základní křesťanské a biblicko-teologické edukační procesy mladých a jejich strukturální uspořádání. I přes některé uvedené kritické poznámky diplomovou práci Bc. Kristýny Jarošové doporučuji k obhajobě a žádám ji o odpověď na následující otázky: 1. Prosím specifikujte blíže „program primární prevence“ v edukaci mládeže v CB (s. 78). 2. Osvětlete blíže obsah metodiky „zážitkové pedagogiky“, s kterou pracuje OM CB (s. 77). Po úspěšném zakončení obhajoby navrhuji uvedenou práci klasifikovat mezi 1-2. Definitivní rozhodnutí přenechávám obhajovací komisi.

V Praze dne 28. Května 2020

Posudek vypracoval:

Prof. ThDr. Ján Liguš, Ph.D.

UK HTF.